

Οικο-νέα Ρόδου

ΔΕΛΤΙΟ ΤΟΥ ΣΥΛΛΟΓΟΥ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ ΝΗΣΟΥ ΡΟΔΟΥ

Αριθμός Φύλλου: 23 // Σεπτέμβριος - Οκτώβριος 2012

www.ecorodos.gr // Email: ecorodos1989@gmail.com

Διανέμεται Δωρεάν

Ενεργειακές ανάγκες, Κλιματική αλλαγή και πυρηνική ενέργεια

Η ανάγκη για ενέργεια, ιδιαίτερα στις βιομηχανικές χώρες που ανασυγκροτούσαν την οικονομία τους μετά τον πόλεμο, έβαλε και τη πυρηνική ενέργεια (π.ε) στο παιχνίδι. Η μεγάλη ζήτηση σε ενέργεια υποσχόταν μεγάλα κέρδη. Η προοπτική αυτή ενίσχυσε τη στροφή προς την π.ε. που συνοδεύτηκε από υπερβολική εμπιστοσύνη σ' αυτή τη νέα τεχνολογία.

... συνέχεια στη σελίδα 2

Προβληματισμοί για την οικονομική και περιβαλλοντική κρίση

Η διετία 2010-2011 συνέπεσε με την όξυνση της παγκόσμιας οικονομικής κρίσης που έπληξε και την Ευρώπη. Στην Ελλάδα έχει λάβει ιδιαίτερη οξύτητα. Η κρίση αυτή έχει επίσης αρνητικές επιπτώσεις στην πολιτική για το περιβάλλον που ακολουθεί η ΕΕ και η Ελλάδα.

Η ληστική εκμετάλλευση του περιβάλλοντος υπάρχει ήδη πολύ πριν από την εκδήλωση της κρίσης. Θυμίζουμε τις έντονες πιέσεις που ασκούν πανίσχυρα πολυεθνικά μονοπώλια για τη χωρίς

περιορισμούς χρήση των γενετικά τροποποιημένων οργανισμών, το παγκόσμιο εμπόριο ατμοσφαιρικών ρύπων, που υποστηρίζεται από πετρελαϊκούς κολοσσούς και την προσπάθεια διάδοσης της πυρηνικής ενέργειας για ηλεκτροπαραγωγή από ευρωπαϊκές και αμερικανικές εταιρίες - για να αναφέρουμε ελάχιστα παραδείγματα.

Η οικονομική κρίση χρησιμοποιείται, ως πρόφαση για την άρση των περιορισμών και των ανεπαρκών ελέγχων που η ΕΕ και τα κράτη μέλη έχουν εφαρμόσει μέχρι τώρα, κυρίως υπό την πίεση των λαϊκών και περιβαλλοντικών κινημάτων. Έως το 2015 στην ΕΕ αναμένεται έλλειμμα χρηματοδότησης \$45 εκατ. για την πολιτική κατά της κλιματικής αλλαγής και \$22,5 εκατ. για τις ΑΠΕ.

Στην Ελλάδα η οικονομική κρίση έδωσε την ευκαιρία, τους τελευταίους μήνες, όχι μόνον να αναιρεθούν τα ανεπαρκέστατα μέτρα προστασίας του περιβάλλοντος αλλά να νομοθετηθούν τα ακριβώς αντίθετα. Το επιχείρημα, πολιτικών και

επιχειρηματιών, είναι ότι με τον τρόπο αυτό θα διευκολυνθούν οι...επενδύσεις για τη σωτηρία της χώρας. Τα βήματα προς την ανατροπή κάθε έννοιας προστασίας του περιβάλλοντος είναι:

- Η ψήφιση του νόμου για την «Επιτάχυνση και διαφάνεια υλοποίησης Στρατηγικών Επενδύσεων» (γνωστός και ως «fast track»)

- Η θέσπιση «Ταμείου Αξιοποίησης Ιδιωτικής Περιουσίας του Δημοσίου»

- Επιδότηση των ορυκτών καυσίμων και ενίσχυση της πετρελαιοκίνησης.

- Το «πράσινο ταμείο» περνά στον κρατικό προϋπολογισμό κατά 95%. Για έργα που αφορούν το περιβάλλον θα διατίθεται μόνον το 5% (ν. 4024/2011)

- Η δαπανηρή και επικίνδυνη καύση των στερεών αστικών αποβλήτων προωθείται και επιδοτείται ως ΑΠΕ. Η ανακύκλωση των απορριμμάτων στην πηγή περιθωριοποιήθηκε και σιωπηρά τείνει να αποκλειστεί ως λύση.

- Νομιμοποίηση αυθαιρέτων ακόμη και σε προστατευόμενες περιοχές. Ο νόμος ουσιαστικά δικαιώνει όσους αυθαιρετούν και δυναμιτίζει κάθε έννοια κωροταξικού σχεδιασμού.

- Χωροταξικό για τον τουρισμό. Εισάγει τη μαζική παραγωγή παραθεριστικής κατοικίας, δεν λαμβάνει υπόψη τους φυσικούς πόρους, ούτε τα τοπικά φυσικά και πολιτιστικά χαρακτηριστικά.

Μέσα σ' αυτά τα διεθνή και εθνικά δεδομένα πρέπει να δούμε και τη δράση του Συλλόγου μας. Προσπαθήσαμε, όσο και όπου μπορούσαμε, να συνδέσουμε τα τοπικά περιβαλλοντικά προβλήματα με τα γενικότερα. Έτσι νομίζουμε ότι οι προτάσεις μας συνδέονται με τις γενικότερες κατευθύνσεις για μια πολιτική προς το συμφέρον των πολιτών, του περιβάλλοντος και όχι αποκλειστικά των οικονομικά ισχυρών.

Τους προβληματισμούς αυτούς και την πορεία μας προς το μέλλον θέλουμε να συζητήσουμε με προσεχές διάστημα με όλα τα μέλη και τους φίλους του Συλλόγου μας, και να ανταλλάξουμε προτάσεις, γνώμες και ιδέες. 🌱

Ένας και μοναδικός!

www.spanos.gr

Η χρήση πυρηνικής ενέργειας (π.ε.) για την παραγωγή ηλεκτρισμού εφαρμόστηκε μετά τον Β' παγκόσμιο πόλεμο. Η σχάση πυρήνων ουρανίου ή άλλων στοιχείων, που βομβαρδίζονται με νετρόνια, παράγει εκτός από τη ραδιενέργεια μεγάλες ποσότητες θερμότητας, η οποία θερμαίνει νερό σε ψηλές θερμοκρασίες. Ο ατμός που δημιουργείται κινεί συμβατικές μηχανές παραγωγής ηλεκτρ. ρεύματος. Αυτός είναι με πολύ απλά λόγια ο τρόπος παραγωγής ενέργειας στους ενεργειακούς πυρηνικούς σταθμούς (ε.π.σ.).

Μέχρι τα πρώτα μεταπολεμικά χρόνια οι γνώσεις για τις πραγματικές επιπτώσεις στην έκθεση στη ραδιενεργό ακτινοβολία ήταν περιορισμένες. Να τονίσουμε ότι για τα ατυχήματα σε ε.π.σ. ελάχιστα πράγματα έγιναν γνωστά έξω από μικρό κύκλο ειδικών δεδομένου ότι είχε επιβληθεί σιωπή στην ενημέρωση της κοινής γνώμης. Ιδιαίτερη σημασία έχει η συμφωνία (1956) της Παγκόσμιας Οργάνωσης Υγείας (ΠΟΥ) με την Διεθνή Επιτροπή Ατομικής Ενέργειας (ΔΕΑΕ) με τη οποία η ΠΟΥ δεν επιτρέπεται να ανακοινώνει οτιδήποτε αφορά τις επιπτώσεις της π.ε. στην ανθρώπινη υγεία (!).

Η φυσικοί Μαρία και Πιέρ Κιουρί που ανακάλυψαν τη ραδιενέργεια ήταν τα πρώτα θύματά της λόγω άγνοιας. Αμερικανοί και Ρώσοι στρατιωτικοί εκτέθηκαν σε μεγάλες δόσεις κατά τη διάρκεια δοκιμών πυρηνικών εκρήξεων (δεκαετία 1950). Τα ατυχήματα σε διάφορους ε.π.σ., με αποκορύφωμα το τραγικό δυστύχημα στο Τσερνόμπιλ, μας έχουν διδάξει πολλά. Στις γνώσεις αυτές προστέθηκαν και οι επιπτώσεις των πυρηνικών όπλων στους πολέμους του Ιράκ (1991) και της Γιουγκοσλαβίας.

- Σήμερα ξέρουμε ότι δεν υπάρχουν ασφαλή όρια έκθεσης στη ραδιενεργό ακτινοβολία. Υπάρχουν μόνον όρια αποδεκτού κινδύνου, όπως ονομάζονται από την ΔΕΑΕ. Πρόκειται για μέση απορροφώμενη δόση, που ονομάζεται «ενεργός δόση».
- Η ακτινοβολία των ραδιενεργών υλικών επιδρά στους ιστούς και τα ανθρώπινα όργανα.
- Είναι δύσκολη η εκτίμηση των επιπτώσεων που έχουν στην υγεία η χαμηλές δόσεις ακτινοβολίας διότι οι επιπτώσεις αυτές είναι μακροπρόθεσμες.
- Γνωρίζουμε ότι η ακτινοβολία διασπά το DNA. Γι' αυτό τυχόν βλάβες είναι δυνατόν να εμφανιστούν στους απογόνους αυτών που προσβλήθηκαν.

Μετά τα διάφορα ατυχήματα σε ε.π.σ., και ιδιαίτερα μετά από εκείνο του Τσερνόμπιλ, οι επιχειρήσεις που κατασκευάζουν τέτοιους σταθμούς βρέθηκαν σε δύσκολη θέση προσπαθώντας να πείσουν για την ασφάλεια των ε.π.σ. Αυτό φρέναρε τις κατασκευές νέων σταθμών με άμεση επίπτωση στα κέρδη των λίγων πολυεθνικών του πυρηνικού τομέα. Η παγκόσμια ανησυχία για την κλιματική αλλαγή ήταν η σανίδα σωτηρίας της πυρηνικής βιομηχανίας. Για να βγουν από τη δύσκολη θέση, οι εκπρόσωποι της υποστήριξαν ότι οι π.ε.σ. κατά τη λειτουργία τους δεν εκπέμπουν διοξείδιο του άνθρακα άρα δε συμβάλλουν στο φαινόμενο του θερμοκηπίου και συνεπώς έχουμε να κάνουμε με καθαρή, «πράσινη ενέργεια». Τελικό συμπέρασμα : η πυρηνική ενέργεια είναι η ιδανική ενέργεια που αποτελεί τη λύση τόσο για το ενεργειακό, όσο και την αντιμετώπιση της κλιματικής αλλαγής.

Η κλιματική αλλαγή αντιμετωπίζεται με τον περιορισμό των αερίων του θερμοκηπίου (διοξείδιο άνθρακα και μεθάνιο) δηλαδή με περιορισμό της χρήσης των ορυκτών καυσίμων. Ο περιορισμός αυτός «σκοντάφτει» στα συμφέροντα των πετρελαιοπαραγωγών χωρών, αλλά και των μεγάλων καταναλωτών ενέργειας που

είναι και οι χώρες με τη μεγαλύτερη εκπομπή ρύπων (ΗΠΑ, Κίνα, Ε.Ε.), των βιομηχανιών αυτοκινήτου, των εταιρειών του πετρελαϊκού κυκλώματος κ.α. Επιπλέον οι ατμοσφαιρικοί ρύποι έχουν μεταφερθεί στο χρηματιστήριο και αποτελούν αντικείμενο διεθνών κερδοσκοπίας χρηματιστηριακών οίκων, τραπεζών κ.λ. (το θέμα έχει παρουσιαστεί παλαιότερα στα «Οικο-νέα»). Μπορούμε λοιπόν να δούμε ότι το ζήτημα δεν είναι αυστηρά τεχνικό, αλλά οικονομικό – πολιτικό. Ο τομέας παραγωγής ενέργειας παράγει το 25% των αερίων του θερμοκηπίου γι' αυτό έχει σημασία να επιλεγεί ο τρόπος παραγωγής ενέργειας με τις μικρότερες εκπομπές αερίων ρύπων, Παράλληλα πρέπει να ληφθεί υπ' όψη η ασφάλεια, το κόστος, κτλ.

1. Η ασφάλεια της πυρηνικής ενέργειας

- Η πυρηνική ενέργεια είναι επικίνδυνη ήδη κατά τη φάση εξόρυξης και επεξεργασίας του ουρανίου. Είναι γνωστό ότι ακόμη και τα εγκαταλειμμένα ορυχεία ουρανίου στις ΗΠΑ, Γαλλία, Αφρική και αλλού, αποτελούν περιοχές όπου το έδαφος, τα νερά, τα ζώα και τα φυτά έχουν μόνιμα μολυνθεί με ραδιενέργεια χωρίς να ξηχνάμε τις χώρες με τη μεγαλύτερη εκπομπή ρύπων: ΗΠΑ, Κίνα, Ε.Ε.
- Οι ειδικοί επιστήμονες συμφωνούν ότι γύρω από τους ε.π.σ. οι μετρήσεις ραδιενέργειας έχουν υψηλότερες τιμές. Αυτό σημαίνει ότι υπάρχει πάντα μια μικρή διαφυγή ραδιενέργειας. Αν λάβουμε υπόψη ότι οι ε.π.σ. βρίσκονται πάντα κοντά σε ποταμό, λίμνη ή θάλασσα (αναγκαίο νερό για ψύξη), καταλαβαίνουμε ότι τα νερά μολύνονται συνεχώς έστω και με μικρά ποσά ραδιενέργειας.
- Κατά τη λειτουργία των ε.π.σ. τα εξαντλημένα πυρηνικά καύσιμα ακτινοβολούν για πολλά χρόνια και είναι επικίνδυνα. Συνήθως αποθηκεύονται σε ειδικούς χώρους των σταθμών ή θάβονται σε σήραγγες μέσα στο έδαφος. Η εγκατάλειψή τους σε υπαίθριους χώρους ή η βύθισή τους στη θάλασσα είναι δύο ιδιαίτερα επικίνδυνοι και ανεύθυνοι τρόποι διαχείρισης των καταλοίπων. Πρόκειται για τεράστιο και άλυτο πρόβλημα της πυρηνικής βιομηχανίας.
- Ο κίνδυνος απειλής των ε.π.σ. από πολεμική δράση ή δολιοφθορά είναι υπαρκτός, ειδικά σε χώρες της πολιτικά ασταθούς και εύφλεκτης περιοχής μας. Τα γεγονότα στην Β. Αφρική και Μ. Ανατολή μιλούν μόνα τους.

• Τέλος ο κίνδυνος από σεισμό ή άλλη φυσική καταστροφή είναι παρών καθημερινά στην περιοχή μας. Γενικά ατύχημα σε πυρηνικό σταθμό από οποιαδήποτε αιτία μπορεί εύκολα να τεθεί εκτός ελέγχου, όπως έδειξε και η Βιβλική καταστροφή της Ιαπωνίας. Όπως δήλωσε σε συνέντευξή του ο καθηγητής Πυρηνικής Φυσικής κ. Γεράνιος «...Η πυρηνική ενέργεια και οι πυρηνικοί κίνδυνοι δεν εντάσσονται στους νόμους των συμβατικών κινδύνων όπως είναι τα τροχαία, τα αεροπορικά ή άλλα ατυχήματα. Δεν μπορούν να ενταχθούν, γιατί έχουν πολύ διαφορετικά

αποτελέσματα, διάρκεια και έκταση... Δεν επιτρέπεται, και επιστημονικά, να βάλει κανείς πιθανότητες σε πυρηνικά ατυχήματα».

Δεν είναι σύμπτωση η πρόσφατη δήλωση του επικεφαλής της Γαλλικής Επιτροπής Ατομικής Ενέργειας στην Εθνοσυνέλευση ότι κανείς δεν μπορεί να εγγυηθεί την απόλυτη ασφάλεια μιας πυρηνικής εγκατάστασης. Μετά απ' αυτό ακούγεται παραπλανητική η πρόθεση των αρχηγών των κρατών μελών της ΕΕ να θεσπίσουν αυστηρότερα μέτρα λειτουργίας των ε.π.σ.

2. Το κόστος της πυρηνικής ενέργειας

Οι εκπρόσωποι των συμφερόντων της πυρηνικής βιομηχανίας τονίζουν συχνά ότι το κόστος της ενέργειας που παράγεται από τους ε.π.σ. είναι χαμηλό. Αυτό είναι αλήθεια για την παραγωγή της κιλοβατώρας σε σταθμό που βρίσκεται σε λειτουργία. Αν όμως υπολογιστεί το τεράστιο κόστος κατασκευής ενός ε.π.σ., το κόστος εξόρυξης του καυσίμου και το κόστος της μόνιμης και ασφαλούς διαχείρισης των πυρηνικών αποβλήτων, τότε το κόστος λειτουργίας είναι μεγαλύτερο εκείνου ενός συμβατικού Ατμοπλεκτηρ. Σταθμού (ΑΗΣ) και πολύ υψηλότερο του κόστους ισοδύναμης μονάδας Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας (ΑΠΕ).

- Να τονίσουμε ότι κατά κανόνα οι εταιρίες που λειτουργούν τους ε.π.σ. είναι ιδιωτικές που σημαίνει ότι κύριος στόχος είναι το κέρδος. Πέρα από την τιμολογιακή πολιτική της εταιρίας (τιμή ηλεκτρ. ρεύματος) πως θα γίνει αυτό; Σύμφωνα με τον καθηγητή κ. Θ. Γεράνιο «...σε βάρος του συστήματος ασφαλείας, σε βάρος των φίλτρων, που πρέπει να φιλτράρουν το ραδιενεργό αέρα πριν βγει στην ατμόσφαιρα και βέβαια, αυτό που λέμε στις περιπτώσεις έκτακτης ανάγκης, πώς θα συμπεριφερθεί». Θυμίζουμε τις συγκεκριμένες αρχικές πληροφορίες που έδινε η ιαπωνική ιδιωτική εταιρία για τις συνθήκες που επικρατούσαν στον πυρηνικό σταθμό και την καθυστέρηση ενημέρωσης της κυβέρνησης με αποτέλεσμα να κατηγορηθεί από τον Ιάπωνα Πρωθυπουργό.

- Στα οικονομικά ενός ε.π.σ. πρέπει να προσθέσουμε το κόστος καταστροφής του μετά 35-40 χρόνια και τη μετατροπή του σε πυρηνικό απόβλητο. Το κόστος αυτό φτάνει το 30% του κόστους κατασκευής νέου σταθμού. Η ιδιωτικές εταιρίες ή θα σταματήσουν τη λειτουργία του ή πρέπει να κρύψουν την αλήθεια και να συνεχίσουν να παράγουν έστω και με απώλειες ισχύος. Βέβαια αυτό εκθέτει σε υψηλότερες ακτινοβολίες τους εργαζόμενους και το περιβάλλον του σταθμού.

Το συμπέρασμα είναι ότι η πυρηνική ενέργεια είναι ένας πολύ ακριβός τρόπος παραγωγής ηλεκτρισμού που δημιουργεί νέα, σύνθετα και επικίνδυνα προβλήματα κατά τη διαχείρισή της.

3. Η πυρηνική ενέργεια είναι ανανεώσιμη πηγή.

Οι υποστηρικτές της πυρηνικής ενέργειας ισχυρίζονται ότι η πυρηνική ενέργεια είναι ανανεώσιμη πηγή ενέργειας (ΑΠΕ). Στηρίζουν τον ισχυρισμό στην παραγωγή μεγάλων ποσοτήτων ενέργειας από μικρές ποσότητες πυρηνικών καυσίμων. Πρόκειται για σόφισμα αν λάβουμε υπόψη ότι το καύσιμο είναι το ουράνιο, ένα στοιχείο όχι τόσο άφθονο στη φύση του οποίου οι ποσότητες είναι πεπερασμένες. Σε κάθε περίπτωση η εξάντληση των εκμεταλλεύσιμων ορυκτών του ουρανίου θα οδηγήσει σταδιακά σε μείωση των αριθμών των ε.π.σ. που θα παραμείνουν σε λειτουργία. Ήδη η έλλειψη

target
DESIGN GROUP

ΔΙΑΦΗΜΙΣΤΙΚΗ - ΕΚΔΟΤΙΚΗ

Αυστραλίας 88, Ρόδος - Τηλ. 22410 77118
info@target-design.gr / www.target-design.gr

Οικο-νέα Ρόδου

Διμηνιαίο Δελτίο Συλλόγου Περιβάλλοντος

ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ ΕΚΔΟΣΗΣ:

Ο Πρόεδρος και η τριμελής εκδοτική επιτροπή
Τηλ. 6978 822 209

ΥΠΕΥΘΥΝΟΙ ΚΑΤΑ ΤΟ ΝΟΜΟ:

Ο Εκάστοτε πρόεδρος του Συλλόγου.

- Κείμενα δημοσιευμένα ή όχι δεν επιστρέφονται.
- Το Περιοδικό μας δεν έχει ορίσει συνδρομές.

Όμως για την αντιμετώπιση των δαπανών της έκδοσης και της αποστολής, γίνεται ευχαρίστως δεκτή οποιαδήποτε προαιρετική εισφορά.

Ο ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ ΤΟΥ ΕΝΤΥΠΟΥ ΕΙΝΑΙ ΜΙΑ ΧΟΡΗΓΙΑ ΤΗΣ "TARGET DESIGN GROUP" Αυστραλίας 88, Ρόδος / Τηλ. 22410 77118

ουρανού οδηγεί τη Γαλλία σε επίμονη αναζήτηση νέων κοιτασμάτων σε κάθε γωνιά της γης.

Η απάντηση στις ενεργειακές ανάγκες

Η συνεχής αύξηση της ζήτησης σε ενέργεια δεν αντιστοιχεί σε πραγματικές ανάγκες των ανθρώπων. Σημαντικό μέρος τους είναι τεχνητό και στηρίζεται σε ένα καταναλωτικό πρότυπο χωρίς όρια. Επειδή οι φυσικοί πόροι του πλανήτη δεν είναι απεριόριστοι πρέπει να αλλάξει αυτό το πρότυπο και η επιθυμία να αντικατασταθεί από την ανάγκη. Μια τέτοια διαδικασία θα απαιτήσει χρόνο αλλά πρέπει να αρχίσει.

Ακριβώς λόγω του καταναλωτικού προτύπου γίνεται υπερκατανάλωση ακόμη και σπατάλη ενέργειας. Το πρώτο βήμα λοιπόν πρέπει να είναι μια πολιτική εξοικονόμησης ενέργειας. Η Greenpeace υπολογίζει ότι με συστηματικά μέτρα μπορεί η εξοικονόμηση να φθάσει το 30%. Είναι γεγονός ότι δεν μπορεί η Ελλάδα να δαπανά κατά κεφαλή για θέρμανση των κτιρίων όσα και η Σουηδία. Η εξοικονόμηση πρέπει να αφορά τη γεωργία, τις μεταφορές και τη βιομηχανία.

Μετά το «κοίτασμα της εξοικονόμησης» πρέπει να εκμεταλλευθούμε τις ΑΠΕ: τον άνεμο, τον ήλιο, τη γεωθερμία και φυσικά την υδροηλεκτρική ενέργεια. Στόχος όμως δεν πρέπει να είναι οι τεράστιες επενδύσεις σε περιοχές όπου αποσπάται το μέγιστο κέρδος. Οι ΑΠΕ έχουν το προσόν της διασποράς και μπορούν καλύψουν άμεσα μεμονωμένους ορεινούς και νησιωτικούς οικισμούς. Τα παραδείγματα υπάρχουν ήδη.

- Να στρέψουμε την πλάτη στην ακριβή, επικίνδυνη, ρυπογόνα και θανατηφόρα πυρηνική ενέργεια. Να αντισταθούμε στα ψέματα, τις διαβεβαιώσεις και τις καλυμμένες απειλές των επιχειρήσεων της π.ε.

- Να μη κατασκευαστεί κανένας νέος ενεργειακός πυρηνικός σταθμός στην ανατολική Μεσόγειο.

- Να μη κατασκευαστεί ο ενεργειακός πυρηνικός σταθμός στο Άκκουγιου της Τουρκίας. 🌱

Χωροταξία, περιβάλλον και τουριστική ανάπτυξη

Πρίν λίγα χρόνια αρμόδιο στέλεχος του Υπουργείου Τουρισμού σε ομιλία του σχετικά με τον τουρισμό της χώρας μας ανέφερε ότι « η χώρα μας φιλοδοξεί να είναι πρωταγωνίστρια με ένα μοντέλο τουριστικής ανάπτυξης ελκυστικό, που να δίνει έμφαση στην ποιότητα, στον εξειδικευμένο τουρισμό, στον **οικολογικό τουρισμό**, ... και ακόμη πρέπει να αποφύγουμε τον κορεσμό της ανάπτυξης, δίνοντας εμείς ως Ελλάδα περισσότερη έμφαση στον **πράσινο τουρισμό**, με σεβασμό στο περιβάλλον.

ΓΙΝΕΤΕ ΜΕΛΟΣ

στον Σύλλογο Προστασίας Περιβάλλοντος Ρόδου

Εάν επιθυμείτε να γίνετε μέλη ή να στείλετε τη συνδρομή σας, επικοινωνήστε στα τηλέφωνα:
22410 61842 ή 6978 822 209

Παρά την δήλωση αυτή αλλά και άλλες που γίνονται κατά καιρούς από πολιτικούς παράγοντες, ο Σύλλογος Προστασίας Περιβάλλοντος της Ρόδου, δεν έχει αντιληφθεί μέχρι σήμερα καμμία τουριστική ανάπτυξη που να λαμβάνει υπόψη την προστασία του φυσικού μας περιβάλλοντος, με ισόρροπη χωροταξική κατανομή, τόσο στη Ρόδο όσο και στα υπόλοιπα νησιά της Δωδεκανήσου. Αντιθέτως βλέπουμε να συνεχίζεται η χωρίς όρους άναρχη δόμηση σε ζώνες οικολογικής αξίας και προστασίας, σε παραλίες, σε κορυφογραμμές. Έτσι τεράστιοι τιμωμένοι όγκοι ξεπροβάλλουν συχνά εδώ κ'έκει προσβάλλοντας βάνουσα την αισθητική του φυσικού τοπίου και των ακτών. Ακόμη και στο κορεσμένο και πυκνό με δόμηση βόρειο τμήμα του νησιού όπου βρίσκεται και η πόλη της Ρόδου, προστίθενται κάθε χρόνο μερικές εκατοντάδες κλίνες ως επεκτάσεις των υφισταμένων ξενοδοχειακών μονάδων τα οποία καλύπτουν σχεδόν όλους τους ελεύθερους χώρους των οικοπέδων τους. Και αυτό γίνεται διότι ο ελεύθερος χώρος σε μία ξενοδοχειακή μονάδα θεωρείται «απώλεια εσόδων και κερδών». Από μία άποψη οι επιχειρήσεις καλά κάνουν και επενδύουν τα κέρδη τους σύμφωνα με τη σχετική νομοθεσία του Κράτους, το οποίο το μόνο που το ενδιαφέρει είναι να γίνονται επενδύσεις με οποιοδήποτε τρόπο και κόστος σήμερα, έστω και εάν αυτές οι μονάδες μελλοντικά απαξιωθούν και λειτουργήσουν σε βάρος της ίδιας της οικονομίας από την υπέρ προσφορά αδιάθετων κλινών αλλά και την υποβάθμιση του περιβάλλοντος. Παράδειγμα η παραλία του Φαληρακίου με τον υπάρχοντα οικισμό ο οποίος κατεστράφηκε την δεκαετία του '70, από την άναρχη δόμηση χωρίς ένα υποτυπώδες πολεοδομικό σχέδιο με ρυμοτομία και ελεύθερους χώρους πρασίνου. Τις επιπτώσεις αυτής της ενέργειας πληρώνουν όλοι σήμερα στο υποβαθμισμένο Φαληράκι. Το ίδιο συμβαίνει τώρα με την δόμηση στην επέκταση της ίδια παραλία περιοχή «αμμουδες» προς στην Καλλιθέα.

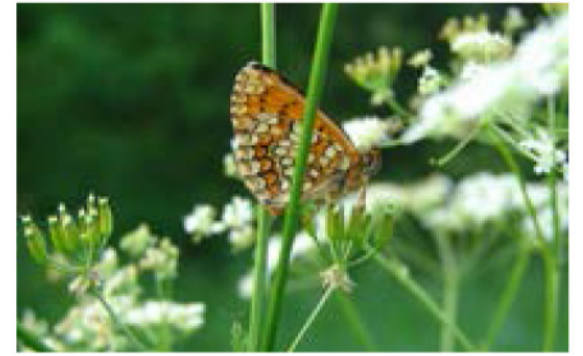

Σύντομα περιμένουμε να συμβεί το ίδιο με τα κτίσματα που θα γίνουν στην παραλία του «γκόλφ» στ'Αφάντου τα οποία προφανώς θα καλύψουν μεγάλο μέρος του ελεύθερου χώρου και με πιθανότητα το κλείσιμο και της πρόσβασης προς στην παραλία.

Ένα άλλο νέο μεγάλο συγκρότημα χτίστηκε επί της παραλίας και λειτουργεί στην έκταση της πρώην «Φωνή της Αμερικής» οι συνέπειες στο περιβάλλον είναι ακόμη απρόβλεπτες.

Νοτιότερα στήνονται προσεχώς νέες μονάδες στο Πλημμύρι, στο Γεννάδι, στο Πρασονήσι και σε λίγα χρόνια τα τιμωμένα κτίσματα θα καλύπτουν όλες τις μοναδικές σε ομορφιά και καθαρές παραλίες της ανατολικής πλευράς του νησιού.

Εκτός εάν σύντομα μπει κάποιο φρένο σ'αυτή την φρενήρη και στρεβλή τουριστική ανάπτυξη χωρίς όρια, σχέδιο και σεβασμό στο περιβάλλον.

Βιώσιμος Τουρισμός

Η βιωσιμότητα του τουρισμού είναι πρωτίστως θέμα ανάδειξης και προστασίας του φυσικού περιβάλλοντος ενός τόπου, καθώς και της λογικής χρήσης των φυσικών του πόρων. Στην έννοια της βιωσιμότητας εντάσσονται ακόμη και οι έννοιες της ισόρροπης ανάπτυξης καθώς και της φορητότητας ενός τουριστικού προορισμού.

Στα πλαίσια λοιπόν του ειδικού χωροταξικού σχεδιασμού για τον τουρισμό πρέπει επιτέλους να εξετάσσουμε με επιστημονικό τρόπο, τα δεδομένα της περιοχής μας και με κριτήρια τη βιωσιμότητα του τουρισμού της Ρόδου να ληφθούν οι κατάλληλες αποφάσεις, εάν δηλαδή η περαιτέρω τουριστική ανάπτυξη μακροχρόνια είναι προς όφελος της.

Πρέπει να αποφύγουμε τα προβλήματα της στρεβλής τουριστικής ανάπτυξης όπως αυτής που έγινε στο νησί της Μαγιόρκας, στη Καταλωνία και στην Τενερίφη της Ισπανίας. Εκεί λόγω της πυκνής και χωρίς σχεδιασμό ανέγερσης τουριστικών συγκροτημάτων πλησίον των παραλιών αλλοίωσαν το περιβάλλον τη φυσιογνωμία του φυσικού τοπίου και δημιούργησαν συνθήκες απαξίωσης των περιοχών αυτών στις προτιμήσεις των τουριστών. Έδώ και μερικά χρόνια το Ισπανικό κράτος δαπανά εκατομμύρια ευρώ για να κατεδαφισθούν ολόκληρα τουριστικά συγκροτήματα σε μία ευρεία παραλιακή ζώνη για να αποκαταστήσει την ισορροπία του φυσικού με το δομημένο περιβάλλον.

Όσο αφορά την Ρόδο νομίζουμε ότι έχουμε φθάσει κοντά στα όρια αντοχής της τουριστικής μας ανάπτυξης σε σχέση με το περιβάλλον και επίσης στα όρια της εξάντλησης των φυσικών μας πόρων (το νερό, ενέργεια, δάση ». Με λίγα λόγια ολόκληρη η Ρόδος πρέπει να θεωρηθεί τουριστικά ανεπτυγμένη και κορεσμένη. Οι όποιες πολιτικές για τον τουρισμό πρέπει να στοχεύουν στον εγκαυχρονισμό των υπάρχοντων τουριστικών καταλυμάτων, στη βελτίωση των υπηρεσιών τους, καθώς και στη συμπλήρωση των βασικών υποδομών του νησιού.

Επίσης έμφαση πρέπει να δοθεί στις εναλλακτικές μορφές τουρισμού, στην προστασία των οικοσυστημάτων, των παράκτιων ζωνών, στα δάση, στο αστικό πράσινο, στην προστασία των τοπίων, στην ανάδειξη των αρχαιολογικών μας μνημείων και στοιχείων του πολιτισμού μας και στη νησιωτική φυσιογνωμία μας.

Εξάλλου τα προβλήματα που ανακύπτουν κάθε καλοκαίρι, ιδίως στους μήνες της αιχμής, από την έλλειψη του νερού, του ηλεκτρισμού, τα προβλήματα στο κυκλοφοριακό, και στην αύξηση της ρύπανσης, συνηγορούν με την θέση μας, δηλαδή αυτή του ελέγχου της περαιτέρω αύξησης των ξενοδοχειακών κλινών. 🌱

Τα κυριότερα περιβαλλοντικά προβλήματα στον ελληνικό χώρο

Οι πιέσεις που ασκούνται στα στοιχεία του φυσικού περιβάλλοντος στην Ελλάδα είναι ανάλογες με αυτές που παρατηρούνται στις περισσότερες βιομηχανικές χώρες. Το παραγωγικό και καταναλωτικό πρότυπο είναι μη βιώσιμα. Μία ολοκληρωμένη πολιτική βιωσιμότητας παραμένει το ζητούμενο.

Τα κυριότερα προβλήματα του Ελληνικού χώρου σύμφωνα με αξιολόγηση των συνεδρίων μας (ΠΑΝΔΟΙΚΟ) είναι:

Η διαχείριση του υδατικού δυναμικού

Οι ρυπάνσεις ποταμών (από βιομηχανικά ή αστικά λύματα), η υποβάθμιση λιμνικών εκτάσεων, η υποβάθμιση και αλάτωση των υπογείων υδροφορέων, αποτελούν ένα μέρος των προβλημάτων που υπάρχουν. Η εμμονή σε αναχρονιστικές μεθόδους διαχείρισης, αντί της ανά υδατικό διαμέρισμα αειφορικής διαχείρισης των επιφανειακών υδάτων, απειλεί σημαντικά τα οικοσυστήματα.

Η εξοικονόμηση νερού είναι ακόμη στα χαρτιά, οι λιμνοδεξαμενές αδυνατούν να βρουν πηγή χρηματοδότησης για ύδρευση και άρδευση, (εκτός και πρόκειται για χιονοδρομικά κέντρα και την παραγωγή χιονιού, όποτε προσπερνούνται όλες οι δικαιολογίες!), την ίδια ώρα που έχουμε δίκτυα ύδρευσης σουρωτήρια, συνεχίζουμε το πότισμα με κανονάκι, την ημέρα και με υψηλές θερμοκρασίες! Αναγκαία είναι η εφαρμογή της οδηγίας της Ε.Ε. του 2000/60/ΕΚ για τα νερά αλλά και του ισχύοντος, αλλά πλημμελώς εφαρμοζόμενου νόμου.

Υδάτινοι πόροι και η διαχείριση τους είναι και το θέμα του επόμενου Συνεδρίου του ΠΑΝΔΟΙΚΟ και της ΚΕΔΚΕ που έγινε στη ΛΑΜΙΑ το φθινόπωρο του 2009.

Η ενέργεια

Το ενεργειακό μοντέλο της χώρας παραμένει ακόμα εξαρτημένο από το λιγνίτη που έρχεται να συμπληρώσει ο λιθάνθρακας, δυο κατεχόμενες βρώμικες πηγές ενέργειας.

Οι εκπομπές αερίων του θερμοκηπίου από την παραγωγή ενέργειας και από τις μεταφορές αντί να σταθεροποιούνται, αυξάνονται. Ενώ η χώρα μας ήδη έχει ξεπεράσει τον εθνικό στόχο του πρωτοκόλλου Κυότο για τα αέρια απόβλητα, η προώθηση των ανανεώσιμων πηγών είναι απαραίτητα χαμηλά, ενώ εθνική στρατηγική εξοικονόμησης ενέργειας δεν υφίσταται.

Σε μια χώρα προικισμένη με αιολικό και ηλιακό δυναμικό, δεν μπορούμε να δεχθούμε βρώμικες μορφές ενέργειας πόσο μάλλον να ανοίξουμε διάλογο για πυρηνική ενέργεια.

Οι Α.Π.Ε πρέπει να έχουν τον πρώτο λόγο, τόσο νομοθετικά όσο και οικονομικής στήριξης για οριστική απεξάρτηση από κάθε άλλης μορφής ενέργεια, πάντα με την απαραίτητη επιστημονική τεκμηριωμένη χωροθέτηση και σε διαβούλευση με τις τοπικές κοινωνίες.

Η διαχείριση των απορριμμάτων-αποβλήτων

Μεγάλη καθυστέρηση παρατηρείται σε ότι αφορά τη διαχείριση των αποβλήτων, αστικών και βιομηχανικών. Παρά την μείωση των ανεξέλεγκτων αποθέσεων (στις οποίες συχνά οι ίδιοι οι δήμαρχοι βάζουν φωτιά το καλοκαίρι προς μείωση του όγκου) αυτές δέχονται πάνω από το ένα τρίτο των οικιακών απορριμμάτων. Η πρακτική αυτή ήταν η κυριότερη αιτία δασικών πυρκαγιών.

Συγχρόνως οι ανεξέλεγκτες αποθέσεις προκαλούν και άλλα προβλήματα όπως ρύπανση υδροφορέων ή αισθητική προσβολή περιοχών ιδιαίτερου φυσικού κάλλους.

Παράλληλα η ανακύκλωση έχει περιορισμένη εφαρμογή και σε ελάχιστο αριθμό δήμων ενώ η μέθοδος της διαλογής στην πηγή δεν υφίσταται.

Δυστυχώς δεν έχουν ακόμα ενεργοποιηθεί επαρκώς όλα τα «συστήματα εναλλακτικής διαχείρισης», παρά τις προθεσμίες που μας έχουν τεθεί από την Ε.Ε.

Σε ότι αφορά τα οικοδομικά απορρίμματα, παρότι εν δυνάμει μπορούν να τύχουν 100% ορθολογικής διαχείρισης, με σημαντικό ποσοστό ανακύκλωσης, πετούνται χωρίς ανακύκλωση, ως μπάζα.

Σε ότι αφορά τα αστικά λύματα μεγάλη πρόοδος έχει σημειωθεί μια και τα μεγαλύτερα πολεοδομικά συγκροτήματα διαθέτουν ήδη, λιγότερο ή περισσότερο καλά, λειτουργούντες βιολογικούς καθαρισμούς. Όμως σημαντικός αριθμός μικρότερων πόλεων στερείται ακόμη και αποχετευτικών αγωγών ή συστημάτων απλής πρωτοβάθμιας καθίζησης.

Τα τοξικά και νοσοκομειακά απόβλητα είναι μια ακόμη πηγή. Κρούσματα παράνομης ταφής και διακίνησης δείχνουν ότι η διαχείρισή τους δεν είναι η ενδεικνυόμενη.

Για όλες τις παραπάνω επιμέρους περιπτώσεις απαιτείται η εφαρμογή ενός ολοκληρωμένου προγράμματος, με αυστηρό χρονοδιάγραμμα και άξονες.

Μείωση απορριμμάτων, έλεγχος τοξικών, ανακύκλωση με έμφαση διαλογή στην πηγή, γενναιότητα στην χωροθέτηση ΧΥΤΑ, αποκατάσταση χώρων ανεξέλεγκτης απόθεσης, τώλημη για υιοθέτηση μεθόδων διαχείρισης χωρίς καύση, στην μετά Χ.Υ.Τ.Α. εποχή.

Υγρότοποι- Δάση- Προστατευόμενες περιοχές

Ένα πλήθος αυθαιρεσιών υποβαθμίζει τους υγρότοπους: παράνομο κυνήγι, υπερβόσκηση, οδοποιία, καταπατήσεις και μόλυνση. Φορείς διαχείρισης ιδρύθηκαν για ορισμένες περιοχές, όχι για όλες, αλλά με την σημερινή κρίση -δεν χρηματοδοτούνται- τελικά υπολειπονται. Μελέτες και φορείς (χωρίς εξουσίες και χρήματα) δεν αρκούν, απαιτείται ανατροπή τετελεσμένων (καταπατήσεις κ.λ.π.) και εφαρμογή της νομοθεσίας.

Σε ότι αφορά τα δάση οι πυρκαγιές, οι διεκδικήσεις και οι πιέσεις για οικοδόμηση διευκολύνονται από την έλλειψη δασολογίας. Επαναλαμβανόμενες απόπειρες παρατηρούνται για μείωση της προστασίας των δασών τόσο στο νομοθετικό όσο και στο συνταγματικό επίπεδο. Επιδιώχθηκε τροποποίηση του συντάγματος και η διάκριση δασικών εκτάσεων και δασών, με στόχο την ικανοποίηση των πιέσεων των οικοδομικών συνεταιρισμών και τη συνολική νομιμοποίηση των προ του 1975 καταπατήσεων, με προφανή κίνδυνο απώλειας πλέον του ενός τρίτου των σημερινών δασών.

Η βιωσιμότητα των πόλεων

Τέσσερις ελληνικές πόλεις είναι ανάμεσα στην δεκάδα των πλέον επιβαρυνμένων από αιωρούμενα σωματίδια ευρωπαϊκών πόλεων. Μια ολοκληρωμένη πολιτική βελτίωσης της ποιότητας του αέρα, που να περιλαμβάνει σύστημα απογραφής των εκπομπών, κατάργηση ιδιαίτερα επιβαρυντικών καυσίμων, αποθάρρυνση της ιδιωτικής αυτοκίνησης, δημιουργία ποδηλατοδρόμων κ.λ.π., είναι επείγουσα ανάγκη. Το κυκλοφοριακό είναι πλέον για τους πολίτες ένα από τα πιο σημαντικά προβλήματα στην ατζέντα τους, κατασπαταλά πολύτιμο χρόνο και υποβαθμίζει την ποιότητα ζωής των πολιτών. Μία από τις προτάσεις είναι η ενίσχυση των μαζικών μέσων μεταφοράς με οχήματα που δεν ρυπαίνουν (ηλεκτροκίνηση - υγραεριοκίνηση).

Ανάπλαση κοινοχρήστων αλλά και ιδιωτικών ακάλυπτων χώρων και φύτευση τους, δρόμοι - πεζοδρόμια και όψεις κτιρίων με ψυχρά υλικά, βιοκλιματικά και ενεργειακά αυτόνομα κτίρια, είναι μερικά μέτρα που έπρεπε να είχαμε πάρει χτες!

Με μεγάλη ανησυχία βλέπουμε να έρχονται συνεχώς στη δημοσιότητα δηλώσεις και πληροφορίες για χρήση μεγάλων ενιαίων χώρων (πρώην αεροδρόμιο Ελληνικού), για οικιστική κατά μεγάλο μέρος, ανάπτυξη αντί της οφθαλμοφανώς αναγκαίας κατοχύρωσής τους ως ενιαίων και αδιαίρετων κοινόχρηστων χώρων.

Η πολιτική απόδοσης στρατοπέδων σε κοινή χρήση είναι επίσης μια αναγκαία πολιτική που καθυστερεί. 🌱

Συνέχεια στο επόμενο τεύχος.....

Πηγή: Πάρης Φούντας μέλος της Εκτελεστικής Γραμματείας του ΠΑΝΔΟΙΚΟ